

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

EEN KLEIN HOERA VOOR MAMMON

Naar aanleiding van het antwoord van collega DUKES (1968) veroorloof ik mij nog enkele opmerkingen:

1. Ik zou iets verder willen gaan dan DUKES en de vraag willen stellen waarom practici een bepaald preparaat voor een bepaalde indicatie gaan gebruiken, bv. een anabool steroïd bij de reconvalescentie van kinderen. Het antwoord hierop zal toch wel moeten luiden dat dit in hoofdzaak, zo niet uitsluitend, het gevolg is van een intensieve reclame. Daarom spreekt het bijna vanzelf dat de arts, verbonden aan de industrie waarvan deze reclame uitgaat, zich schaart achter de practici die het aangeprezen middel zijn gaan gebruiken, en bezwaar zal hebben tegen een verandering in deze toestand. De vraag in hoeverre zijn beslissing nu bepaald wordt door zijn wetenschappelijke verantwoordelijkheid of gedicteerd wordt door de commerciële eisen van de industrie die hij dient, is dan niet moeilijk meer te beantwoorden.

2. Inderdaad bestaan er sterk uiteenlopende opvattingen over nagenoeg elk soort geneesmiddel. Dat neemt niet weg dat er tal van punten zijn, waarover geen verschil van mening bestaat zoals over de behandeling van de ferriprive anemie met alleen een ferrozout, dus zonder leverpoeder enz.

3. Het is jammer dat het niet mogelijk was een kort antwoord te formuleren op mijn oorspronkelijke vraag. Wanneer mijn bedenkingen, zoals DUKES stelt, inderdaad voldoende bekend zijn, zou men toch verwachten dat hij een dergelijk antwoord had klaar liggen en niet zijn toevlucht zou moeten nemen tot „uitvoerig debatteren” waar deze plaats zich inderdaad niet toe leent.

De Rubicon is in mijn ogen toch nog steeds een zeer brede stroom.

Literatuur: DUKES, M. N. G. (1968) *Ned. T. Geneesk.* 112, 2020.

Den Haag, 2 november 1968

F. KALSBECK

In mijn artikel heb ik een poging gedaan de verhoudingen en problemen zoals ik die zie, te definiëren. Dat collega KALSBECK desondanks elke mogelijke tekortkoming als een bewijs blijft beschouwen dat het systeem als geheel niet deugt, betreur ik. Ik vrees echter dat verder commentaar mijnerzijds hem niet tot andere inzichten zal brengen.

Oss, 12 november 1968

M. N. G. DUKES

BERICHTEN

BUITENLAND

Duitsland

Bevolkingsonderzoek op diabetes. — Sinds medio mei zijn in de apotheken van Neder-Saksen meer dan 1½ miljoen testpapiertjes verkocht (voor 10 pfennig per stuk), waarmee iedereen zelf zijn urine op de aanwezigheid van glucose kan onderzoeken. In de bij de teststrookjes gevoegde gebruiksaanwijzing wordt geadviseerd, een arts te raadplegen, indien bij de proef het papiertje verkleurt. Minister PARTZSCH van sociale zaken heeft medegedeeld dat de actie onbeperkt zal worden voortgezet. (*Dtsch. Ärztbl.*, 9 nov. bl. 2533).

Groot-Brittannië

Microbiële en chemische oorlogvoering. — Het Ministerie van Defensie beschikt over twee onderzoekcentra te Porton, het „Chemical Defence Experimental Establishment” en het „Microbiological Research Establishment”. De twee inrichtingen zijn onderwerp van kritiek geweest. „Protocol or not, what is the ethical standing of doctors who share in work on chemical and biological agents which, though basically defensive, has, perhaps inevitably, offensive possibilities?” Om de kritiek te ontzenuwen, heeft het ministerie het microbiologische centrum voor bezoekers opengesteld, niet echter het chemische. Een van de producten van het microbiologische centrum is asparaginase, die volgens een nieuw procédé uit *Erwinia*-bacteriën wordt gewonnen. Asparaginase is werkzaam tegen muizetumoren en tegen menselijke leukemie-cellen. Deze omstandigheid kan tenminste enige verontrusting bij het publiek wegnemen. (*Lancet*, 2 nov. bl. 959).

Roken gedurende de zwangerschap. — Bij dieren zowel als bij mensen is komen vast te staan dat roken gedurende de zwangerschap een remmende invloed heeft op de groei van de foetus (zie ook bl. 1755 van deze jaargang). Op deze groei is niet van invloed het roken dat de moeder vóór de zwangerschap heeft gedaan, en zelfs niet het roken in het eerste begin van de zwangerschap. Men heeft de remmende invloed nog niet met zekerheid kunnen verklaren. Het is mogelijk dat het roken de bloedstroom naar de placenta vermindert, zodat de foetus minder voedingsstoffen aangeboden krijgt. (*Brit. med. J.*, 9 nov. bl. 339).

Records en zwaartekracht. — Een inzender in het *British medical Journal* (9 nov. bl. 389) oppert de mogelijkheid dat records in de sport enigermate afhangen van de grootte van de zwaartekracht. De straal van de aarde is aan de polen 20 km kleiner dan aan de equator, en op de breedtegraad van Londen 12 km kleiner dan op de breedtegraad van Mexico City. Bovendien ligt Mexico City 2½ km boven de zeespiegel, zodat het verschil met Londen nog groter is. Het zou mogelijk zijn, een plaats op aarde te kiezen waar de radiuslengte maximaal is, zodat daar misschien hogere records kunnen worden gehaald. De inzender stelt in dit verband voor, de spelen te houden in Nairobi, dat is aan de equator, en op een hoogte van 2 km.

India

Geboortenbeperking. — Een belangrijk punt van India's vierde nationale plan betreft de beteugeling van de bevolkingsgroei. In 1955 begon men met gezinsplanning. Daarbij werd als moeilijkheid ondervonden dat 80 pct van de 100 miljoen vruchtbare echtparen niet via massa-media bereikbaar waren. Desondanks heeft het programma van contraceptie en sterilisatie waarschijnlijk als resultaat gehad dat er 10 miljoen geboorten werden verhinderd. Het nieuwe nationale plan stelt zich ten doel de preventie van 13 miljoen geboorten per jaar, overeenkomend met een verlaging van het geboortecijfer tot 23/1000. Ook de sterftcijfers zullen echter dalen, als gevolg van verbetering van de gezondheidsdiensten op het platteland, betere watervoorziening en sanitaire inrichtingen, alsmede uitbreiding van de immunisatieprogramma's. (*Lancet*, 9 nov. bl. 1030).

Dr. CHANDRASEKHAR, minister van gezondheid, beschreef de nationale family-planning als „uniek”. Hij deelde mede dat 4½ miljoen steriliseringen waren uitgevoerd en 2½ miljoen intra-uteriene lussen waren aangebracht. (*Med. News*, 15 nov. bl. 6).